

Beste lezer,

Eerder dit jaar ontving u van de omwonenden Noordlheederes (NLE) een overzicht van de spuitgegevens 2021, verkegen via een WOO procedure van de provincie Drenthe over een lelieperceel op de NLE.

Na overleg met het Centraal Bureau Statistiek (CBS) is de optelling van de werkzame stoffen, uitgedrukt in kilo's, van het spuitschema Noordlheederes (2021) bijgesteld van 168 kilo naar **126,92 kilo** per hectare. Een tweede doorrekening van de werkzame stoffen in een aantal middelen heeft tot deze bijstelling geleid. Wij hadden de kilo's product gerekend en het CBS rekent met de kilo's werkzaam bestanddeel, het verschil is zogenaamde vulstof waarvan moeilijk te achterhalen is of daar ook schadelijke bestanddelen in zitten.

Toelichting

Op de es zijn, volgens opgave van de teler, in totaal 1320 kilo gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, 126,92 kilo per hectare.

Het kilo gehalte van pesticiden bedraagt 471,36 kilo, per hectare gaat het om 45,32 kilo.

De paraffineolie neemt 848,64 kilo voor zijn rekening, per hectare gaat het om 81,60 kilo.

Daarmee is de verhouding 35,7 % pesticiden en 64,3 % paraffineolie.

Wij hebben voor de paraffineolie het gehalte werkzame stof genomen zoals door het Ctgb wordt aangegeven, 96%.

Het CBS heeft voor een ander (lager) percentage gekozen, maar is akkoord dat wij rekenen met de 96% die het Ctgb aangeeft.

De gegevens op een rijtje gezet:

pesticiden	471,36 kilo,	45,32 kilo (p/h)	35,7 %
minerale olie	848,64 kilo,	81,60 kilo (p/h)	64,3 %
Totaal	1320 kilo	126,92 kilo (p/h)	100 %

Conclusies

De belangrijkste conclusies zijn ongewijzigd ten opzichte van het persbericht van februari 2023.

- **Cocktails.** Op nagenoeg alle spuitdatums is gewerkt met cocktails. Van de 25 spuitbewegingen gaat het om 20 keer spuiten met combinaties van verschillende middelen. De risico's van pesticidencocktails voor mens en natuur zijn nog steeds niet onderzocht.
- **Risicovolle middelen.** Daarbij zijn twee middelen, naast de minerale oliën, een constante nl. Mancozeb en Esfenvaleraat. Het op 17 augustus 2021 uit de handel genomen middel Asulam is 2 keer toegepast.
- **Degeneratieve ziektes.** Mancozeb is op 1 juni 2021 verboden door Europa vanwege aantoonbare risico's op Parkinson en aanverwante ziektes. Na de verbodsdatum hadden de telers nog het recht om hun voorraad op te maken tot 4 januari 2022. Van die mogelijkheid is maximaal gebruik gemaakt.
- **Giftig voor water.** Voor Esfenvaleraat gelden vanaf 6 oktober 2022 restricties vanwege ongewenste milieueffecten. Het gaat daarbij om maatregelen omtrent gestapeld gebruik. 'Stapelen' houdt in dat op een perceel eerst één gewasbeschermingsmiddel wordt gebruikt tot het maximale aantal toepassingen is bereikt en daarna nog een ander middel met dezelfde werkzame stof en voor dezelfde toepassing. Op de Noordlheeder es zijn twee middelen om en om gebruikt met deze werkzame stof. Zeer giftig voor in het (grond) water levende organismen, met langdurige gevolgen.
- **Risico waterorganismen.** Van Asulam is het risico voor waterorganismen onderkend. Voor andere organismen en bodem is het risico nog onvoldoende onderzocht. (European Food Safety Authority)
- **Ontbrekende datums.** In het overzicht dat door de provincie Drenthe is aangeleverd missen we 8 datums, gebaseerd op de registratie van de omwonenden.

- **Hartritmestoornissen.** Prof. Bianca Brundel, moleculair en celbioloog Amsterdam UMC, laat in de eerste resultaten van het onderzoek naar de relatie van pesticiden en hartritmestoornissen zien, dat er een verband is tussen levensverkorting van fruitvliegjes door blootstelling aan een aantal stoffen. Er is vijf keer met middelen gespoten die in het onderzoek naar hartritmestoornissen van prof Brundel verdacht lijken te zijn.
- **Vluchtige stoffen.** In het overzicht komen we zeven keer vluchtige stoffen tegen die aantoonbaar op grote afstand van de akker terechtkomen. Deze stoffen zijn in onderzoeken van Meten=Weten aangetroffen in het nabij gelegen Dwingelderveld. We kunnen ervan uitgaan dat ze ook terechtkomen in de tuinen van de omwonenden en de aangrenzende woonwijk.
- **Minerale olie.** In de bollenteelt wordt minerale olie veelvuldig gebruikt en als een biologisch of groen middel beschouwd. SKAL, toezichthouder biologische keten, oordeelde februari 2021 "dat het gebruik van minerale olie is toegestaan als winter- en vroege voorjaarsbehandeling in appel, peer en pruim tegen insecten. De behoefte tot het gebruik van minerale olie in andere gewassen dan de hier genoemde is tot op heden niet aangetoond en daarom niet toegestaan".

Openbaar maken spuitgegevens.

Bovendien is het hoog tijd om alle spuitgegevens op aanvraag openbaar te maken zodat bewoners weten waar ze mee te maken hebben. Dat is op dit moment wel een recht maar wordt niet goed uitgevoerd. Artikel 67 van Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad geeft aan dat derde partijen, zoals de drinkwaterorganisaties, detailhandelaars of **omwonenden** zich kunnen wenden tot de bevoegde instantie met het verzoek toegang tot deze informatie te verkrijgen.

Tot slot.

Al jaren lang hebben de omwonenden NoordLheederes en het nabij gelegen Natura 2000 gebied Dwingelderveld te maken met wisselteelten van lelies, tulp, suikerbiet, tagetes en een enkel geval van aardappelen en mais. In 2021 dienden 27 omwonenden een Handhavingsverzoek bij de provincie Drenthe. Dat verzoek werd afgewezen. Als gevolg van de afwijzing hebben de omwonenden juni 2022 een beroep bij de Rechtbank Noord Nederland ingediend.(afdeling bestuursrecht). Deze zaak loopt nog.

De uitkomsten van de verkregen spuitgegevens tonen aan dat dit geen overbodige actie is. Zolang de provincie niet kan garanderen dat het gebruik van pesticiden geen enkel kwaad kan voor de natuur én de mens hebben we rechtsprocedures nodig om de natuur en onszelf te beschermen.

Met vriendelijke groet,
namens omwonenden NoordLheederEs

Joke Kolthoff

Bijlagen

- Overzicht spuitgegevens verkregen via WOO procedure
- Bijgesteld overzicht spuitgegevens door omwonenden